

**Notatka wstępna, Konferencja Międzyparlamentarna ds. Stabilności, Koordynacji i Zarządzania
Gospodarczego w Unii Europejskiej, 17 lutego 2016, sesja II**

Polityka budżetowa - efekty koordynacji budżetowej

Wprowadzenie ogólne

Tytuł III [Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w UE](#) wyszczególnia postanowienia Paktu Fiskalnego. Druga sesja Konferencji Międzyparlamentarnej skupia się na mechanizmach i procedurach stosowanych w różnych Państwach Członkowskich w celu zapewnienia koordynacji budżetowej i bada, jaka jest rola parlamentów krajowych w tym obszarze. Ponadto zbada ona jakie potencjalne udoskonalenia można wprowadzić. W tym zakresie uwaga zostanie skierowana na rolę Rad Fiskalnych oraz możliwość ustanowienia funkcji stabilizacji fiskalnej dla strefy euro, jak wspomniano w Raporcie Pięciu Przewodniczących „Dokończenie budowy Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej”.

Przesłanki

Traktat o Stabilności, Koordynacji i Zarządzaniu w UE podaje, na przykład w art. 3 i 4, określone zasady w sprawie sytuacji budżetowych rządów, doprecyzowując jednocześnie kilka elementów podstawowych kryteriów, takich jak ograniczenie deficytów strukturalnych.

Obecnie Komisja Europejska przeprowadza ocenę doświadczeń w zakresie wdrażania Traktatu, w odniesieniu do art. 16, który stanowi, że w ciągu najwyżej pięciu lat od daty wejścia Traktatu w życie należy podjąć niezbędne kroki w celu zbadania włączenia treści Traktatu w ramy prawne Unii Europejskiej. Wstępne wyniki tej oceny nie są jeszcze publicznie dostępne.

Tymczasem Europejski Instytut Uniwersytecki opublikował przegląd sposobu, w jaki Państwa Członkowskie do tej pory postępowały z „[paktem fiskalnym](#)”. Badanie to stanowi część projektu badawczego pod nazwą „[Zmiany konstytucyjne w europejskim prawie kryzysowym](#)” przedstawiającego raport dla każdego Państwa Członkowskiego.

Grupa badawcza opublikowała także szereg artykułów, z których artykuł pt. „[Czy odebrać uprawnienia budżetowe parlamentom krajowym?](#)” może stanowić obiekt szczególnego zainteresowania dla niniejszej sesji konferencji. W części dotyczącej „(Niewykorzystanego) potencjału rad fiskalnych” (str. 23-25) stwierdzono, że porady tych niezależnych instytucji mogą faktycznie umocnić pozycję parlamentów krajowych względem rządów. Konieczność ustanowienia Rad Fiskalnych, w charakterze niezależnego organu budżetowego, wynika z kilku ostatnich tekstów prawnych dotyczących europejskiego zarządzania gospodarczego i jest również sugerowana w art. 3.2 SCEG.

W odniesieniu do potencjalnej roli Rad Fiskalnych, równe zainteresowanie budzi ustanowienie przez Komisję niezależnej doradczej [Europejskiej Rady Fiskalnej](#) złożonej z pięciu ekspertów zewnętrznych. Jej celem jest: 1) ocena wdrożenia ram fiskalnych UE; 2) doradztwo w zakresie polityki fiskalnej właściwej dla strefy euro jako całości; 3) współpraca z krajowymi Radami Fiskalnymi Państw Członkowskich; oraz 4) doradztwo *ad hoc* na prośbę przewodniczącego.

Ponadto w swojej uchwale w sprawie Dokończenia budowy Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej z dnia 17 grudnia 2015, Parlament Europejski podkreślił że Europejska Rada Fiskalna powinna odpowiadać przed Parlamentem oraz że, w tym kontekście, jej oceny powinny być publiczne i przejrzyste.

Na wniosek parlamentu włoskiego, krajowi przedstawiciele parlamentów w Brukseli opracowali przegląd sposobu postępowania przez parlamenty krajowe z decyzją Komisji w sprawie ustanowienia Europejskiej Rady Fiskalnej. Pokazuje on, że niewiele parlamentów przedyskutowało decyzję Komisji.

Traktat stanowi, że Umawiające się Strony mogą tymczasowo odbiec od swojego odpowiedniego celu średnioterminowego lub ścieżki dostosowania w jego kierunku, tylko w wyjątkowych okolicznościach. „Wyjątkowe okoliczności” odnoszą się do przypadku nadzwyczajnego zdarzenia pozostającego poza kontrolą Państw Członkowskich, które ma istotny wpływ na sytuację finansową rządu lub do okresów poważnego załamania gospodarczego, jak określono w Pakcie Stabilności i Wzrostu (PSW).

Wyłączenie odpowiedzialności: Niniejszy dokument został sporządzony przez pracowników Parlamentu holenderskiego oraz Parlamentu Europejskiego na podstawie publicznie dostępnych informacji i służy wyłącznie celom informacyjnym. Dokumenty te stanowią wyłączną odpowiedzialność autorów i niekoniecznie odzwierciedlają oficjalne stanowisko parlamentu holenderskiego lub Parlamentu Europejskiego.

W związku z tym zwrócono uwagę na kwestię elastyczności w ramach istniejących zasad PSW. W styczniu 2015 Komisja Europejska opublikowała komunikat w tej sprawie. W swoich konkluzjach z posiedzenia Ecofin z dnia 8 grudnia 2015 Rada zatwierdziła porozumienie w sprawie elastyczności w stosowaniu zasad PSW na poziomie Komitetu Ekonomiczno-Finansowego, jednej z przygotowawczych grup roboczych Rady. W kwietniu 2015 Sieć Niezależnych Instytucji Fiskalnych UE (NIF), którą formalnie ustanowiono w dniu 15 września 2015, osiągnęła już porozumienie w sprawie identyfikacji środków jednorazowych i tymczasowych we „Wspólnych zasadach dla NIF UE”. Nasuwa się pytanie, przez kogo i za pomocą jakich procedur zostanie ustanowiona i umożliwiona elastyczność.

Wreszcie, podczas przeglądu doświadczeń Państw Członkowskich w zakresie koordynacji budżetowej, można odnieść się do możliwości funkcji stabilizacji fiskalnej. Raport Pięciu Przewodniczących, opublikowany w czerwcu 2015, w rozdziale czwartym pt. „W kierunku Unii fiskalnej – zintegrowane ramy rozsądnej i zintegrowanej polityki fiskalnej” nawiązuje do możliwości funkcji stabilizacji fiskalnej dla strefy euro. Według raportu może ona rozwinąć się jako wynik kulminacji procesu konwergencji i dalszego łączenia podejmowania decyzji w sprawie budżetów krajowych. Jej rolą powinno być zwiększenie ogólnej odporności gospodarczej UGW i poszczególnych krajów strefy euro i jako taka powinna pomóc zapobiegać kryzysowi i zapewniać środki antykryzysowe.

Punkty do omówienia

- Czy zakres czasowy, procedury lub zakres wpływu procedur budżetowych w Państwach Członkowskich uległy zmianie w wyniku koordynacji budżetowej?
- Jakie są, jeśli w ogóle, różnice między krajami strefy euro i krajami spoza strefy euro, jak również między krajami objętymi programem i krajami po zakończeniu programu oraz między krajami w części zapobiegawczej lub naprawczej Paktu Stabilności i Wzrostu w tym względzie?
- W jaki sposób Państwa Członkowskie wdrożyły w praktyce zasadę „zrównoważonego budżetu” Paktu Fiskalnego?
- W jaki sposób można zwiększyć przejrzystość wdrażania zasad fiskalnych? Jaką rolę może w tym względzie odegrać Komisja i Rada?
- Jakie udoskonalenia są opłacalne i pożądane, aby zwiększyć skuteczność koordynacji budżetowej i ochronić w przyszłości kontrolę parlamentarną europejskiej koordynacji budżetowej?
- Jaką rolę mogą odegrać Rady Fiskalne i czego można oczekiwać od funkcji stabilizacji fiskalnej dla strefy euro?

Wkład w konferencję

Pan Pierre Moscovici, Komisarz Ds. Ekonomicznych i Finansowych, Podatków i Ceł przekaze pewne wstępne ustalenia Komisji dotyczące postępów Państw Członkowskich w kierunku silniejszych krajowych ram fiskalnych stanowiących klucz do osiągnięcia i utrzymania właściwej polityki fiskalnej.

Pan Francesco Boccia, Przewodniczący Komitetu ds. Budżetu, Skarbu i Planowania włoskiej Izby Deputowanych, przekaze niektóre doświadczenia w zakresie sposobu zmiany procedur budżetowych we Włoszech w wyniku zwiększonej europejskiej koordynacji gospodarczej. Zaproponuje również możliwe udoskonalenia proceduralne i odniesie się do decyzji Komisji w sprawie ustanowienia Europejskiej Rady Fiskalnej.

W dniu 17 grudnia 2015 Parlament Europejski przyjął uchwałę w sprawie Dokończenia budowy Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej, w której podkreśla potrzebę silniejszej kontroli parlamentarnej. Ponadto Parlament Europejski rozpoczął prace nad raportem na temat możliwości fiskalnych dla strefy euro. Pan Reimer Böge (DE, EPP) oraz Pani Pervenche Beres (FR, S&D) współsprawozdawcy tego raportu, omówią z przedstawicielami parlamentów krajowych możliwy zakres raportu.